

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.

Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 12 Septembrie st. v.

Ieri Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru a primit la Cluj deputațiunile ce i-s-au prezentat, și este o datorie de conștiință să punem în vederea fraților noștri români răspunsurile, pe care Maiestatea Sa le-a dat deosebitelor deputațiuni, și să exprimăm cu inima deschisă, fără de încongiur și cu o bărbătească hotărâre sentimentul, pe care l-au produs aceste răspunsuri în inimile noastre.

Sînt între aceste răspunsuri anume patru, care ne privesc direct pe noi Români și care, după priceperea noastră, trebuie să fie punctul de plecare al politicii noastre viitoare.

Cel mai însemnat din ele e acela, pe care l-a primit deputațiunea bisericii române greco-orientale, condusă de Înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolit Miron Roman, care îi adresase Maiestății Sale următoarele cuvinte:

Császari és Apostoli Királyi Felség, legkegyelmesebb Urunk!

Az erdélyi görög-keleti román főegyházmegye éjszaki részének papsága, a szomszédos aradi egyházmegyeivel együtt, általunk képviselve, hű vágygyal ragadja meg az alkalmat, hogy Felséged, legkegyelmesebb Urunk királyunk fényes trónja és szeretett hazánk iránt táplált változhatlan hűségét és ragaszkodását, a vezetésére bizott hívők nevében is, Felséged legkegyesebb színe előtt hódolatleljes tisztelettel kifejezze.

Itt, az ország erdélyi részeinek fővárosában, a közmívelődés, jelesen a tudomány, művészet és ipar terén szembetűnő haladás mely első sorban Felséged atyai gondoskodásának köszönheti örvendetes lendületét, ösztönzésül szolgál nekünk is arra, hogy a lelki gondozásunkra bizott, de a mostoha viszonyok miatt a műveltségben elmaradt román nemzetiségű népet az általános művelődési törekvésekbe mindinkább bevonjuk, s benne, ősi vallása és nemzetiségi tudatának ébrentartása és fejlesztése mellett, a valódi hazafiság erényeit ápoljuk; ebbeli feladatunkban pedig lelkesedést merítünk Felséged hálásan tapasztalt atyai kegyéből, mely a különböző vallású és nemzetiségű alattvalóinak szellemi és anyagi jóléte iránt mindenkor nyilvánul.

Felséged boldogító ittéléte alatt, mint hű alattvalók, örömmünnepet ültünk mi is polgártársainkkal együtt, kikkel testvéries szeretet és egyetértésben kívánunk élni, és örömrünk kifejezésül — egyházunkat Felséged legmagasabb kegyébe ajánlva — lelkünk mélyéből fo-

hászkodunk Felséged kegyárasztó drága életért, népünk édes anyanyelvén felkiáltva: Sö trăească Maiestatea Sa preagrațiosul nostru Monarch.

Ceea-ce în limba noastră românească va să dică:

Maiestate imperială și regală apostolică, preafidurată Doamne!

Preoțimea părților nordice ale arhiepiscopiei române greco-orientale din Transilvania dimpreună cu cea din învecinata diecesă a Aradului, reprezentată de noi, profită cu fierbinte dorință de ocaziunea ca să exprime ca stimă plină de devotament în fața Maiestății Voastre, și în numele credincioșilor încredințați conducerii lor, neschimbata credință și alipire către Tronul strălucit al Maiestății Voastre, preafiduratului nostru Domn și Rege și către iubita noastră patrie.

Aici, în capitala părților ardeleni, cultivarea comună, mai ales progresul uimitor pe terenul științei, al artei și al industriei, care în prima linie părintescii purtări de grije a Maiestății Voastre își mulțumescă avântul îmbucurător, ne servesc și nouă drept stimulent să atragem din ce în ce mai mult în generalele năsuințe culturale pe poporul de naționalitate românească încredințat sufletescii noastre purtări de grije, dar' în urma împregiurărilor vitrege înapoiat în cultură, și pre lungă aceea, că ținem viună și desvultăm în el conștiința străbunei religii și naționalității, să cultivăm și virtuțile adevăratului patriotism; ear' în această chemare a noastră ne îmbărbătam din grația părintească a Maiestății Voastre, care totdeauna s'a manifestat în ceea-ce privește bunăstarea morală și materială a supușilor sei de deosebită religioasă și naționalitate.

În timpul fericitoarei prezențe a Maiestății Voastre, ca supuși fideli, s'erbăm dimpreună cu concetățenii noștri, cu care dorim să trăim în iubire și în înțelegere frățească, o serbare de bucurie, și drept exprimare a acestei bucurii, — recomandând biserica noastră în grația preafidurată a Maiestății Voastre, — din adâncul inimii noastre ne rugăm pentru viața răspânditoare de grație a Maiestății Voastre, strigând în iubita limbă maternă a poporului nostru: Sö trăească Maiestatea Sa preagrațiosul nostru Monarch.

La aceste Maiestatea Sa s'a îndurat a răspunde:

Örvendve fogadom a gör. kel. román papságnak hódolatát és biztosítottam önöket, hogy egyházuk hathatós oltalmamra mindenkor számíthat.

Visszatetszés nélkül szemlélem, ha különféle hitű és ajku alattvalóim, vallásukhoz és nemzetiségükhöz ragaszkodnak, s a fennálló törvények elegendő történet is engednek ezen érde-

kek fejlesztéséhez, — de szintugy óhajtom, hogy minden felekezett, nemzetiségi különbség nélkül, minden izgatásokat magától távol tartva, egynek érezze magát és egygyé forradjon a trón iránt való törhetetlen hűségben, a közös anyaország szeretetében s a hazafias kötelemek teljesítésében.

Ismerem önök befolyását a népeségre s azért elvárom és örömmel fogom látni, ha méltó főpásztoruknak imént nyilvánított szavaihoz hiven, eme befolyásukat csakis a hűség és valódi hazafias erények ápolására fogják használni s eképen agondjaikra bizott hiveik, általam is őszintén óhajtott javának előmozdításával Nekem örvendetes alkalmat szolgálnak megelégedésemre és mindenkor szívesen tanúsított kegyelmemre.

„Primesc cu bucurie omagiile preoțimii române greco-orientale și Vă încredințez, că biserica D-Voastre poate totdeauna să conțeneze la protecția mea eficace.

„Privesc fără de repulsiune, dacă supușii mei de deosebită religioasă și naționalitate se alipesc către religioasă și naționalitatea lor, și legile existente lasă destul teren pentru dezvoltarea acestor interese, — dar' tot astfel doresc, ca ori-și-ce confesiune, fără deosebire de naționalitate, ținând ori-și-ce agitațiuni departe de sine, una să se simțască și într'una să se contopească în ceea-ce privesc neclintita alipire către tron, iubirea către comuna patrie mămă și împlinirea datoriei lor patriotice.

„Cunosc înfrurirea D-Voastre asupra poporului și de aceea mă aștept și voi vedea cu bucurie, dacă, potrivit cu cuvintele acum rostite a vrednicului D-Voastre arhipăstor, Vă veți folosi de această influență a D-Voastre numai pentru cultivarea credinței și a adevăratului patriotism și astfel, promovând binele dorit și de mine a credincioșilor încredințați purtării de grije a D-Voa-

stre, îmi veți da și mie ocaziune să fiu mulțumit și să Vă arăt grația, pe care totdeauna bucuros vi-am arătat-o“.

Preoțimii române greco-catolice, conduse de Înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolit Dr. Ioan Vancea de Buteasa, Maiestatea Sa s'a îndurat a-i răspunde:

Köszönettel fogadom hű érzelmet tanúsító szavaiat és remélem tényleg is tanúsítani fogják önök mindenkor e hűséget az által, hogy szent és békitő hivatásuktól áthatva, a népeségben egyedül csak érzelmeiket ápolnak és erősítenek, melyek a vallás, a trón és a haza érdekeinek megfelelnek.

Ez uton haladva, mint most, úgy jövőre is örömmel fogok találkozni önökkel és működésük elismerése által kegyelmemet egyházuk és egyházi intézményeik számára változatlanul fenntartani.

„Primesc cu mulțumire cuvintele D-Voastre doveditoare de sentiment credincios și sperez, că în faptă veți dovedi această credință prin aceea, că pătrunși de chemarea D-Voastre sfântă și împaciuitoare, veți cultiva și întări în popor numai sentimente, care corespund cu interesele religioase, ale tronului și ale patriei.

„Umblând pe acest drum, ca acum, astfel și în viitor mă voi întâlni totdeauna bucuros cu D-Voastre și, recunoscând activitatea D-Voastre, voi păstra neschimbata grația mea pentru biserica D-Voastre și pentru instituțiunile D-Voastre bisericesti.“

Deputațiunii trimise de reuniunea maghiară de cultură din Cluj, Maiestatea Sa s'a îndurat a-i răspunde:

Köszönettel fogadom hódolatuk és hű ragaszkodásuk nyilvánítását.

A közmívelődés terjesztését és a valódi hazafiság megszilárdítását minden nemzetiségnél nemes czélnak tekintem; s ha önök e nemes czél felé törekedve, szintoly buzgóan, mint tapintatosan eljárnak, egyleti tevékenységüket mindenkor jó akaró, meleg rokonszenvvel fogom kísérni.

„Primesc cu mulțumire manifestarea devotamentului și alipirii credincioase a D-Voastre.

„Propagarea culturii și întărirea adevăratului patriotism le

Foiața „Tribunei“.

Mica Fadeta.

De George Sand.

(Urmare.)

— În ceea-ce privește amorul lui Landry, ce crezi, Fanchon, 'ți-l-a păstrat? și ai primit dela moartea bunicii d-tale vre-un semn, că el nu 'ți-a fost necredincios?

— Am primit cea mai bună dovadă despre aceasta, — răspunse ea, — îmi mărturisesc, că el a venit să mă vadă trei zile în urma morții și 'mi-a jurat, că ori va muri de supărare, ori mă va avea de soție.

— Și d-ta, Fadeta, ce 'i-ai răspuns?

— Aceasta, jupâne Barbeau, n'aș fi datore să 'ți-o spun; dar' voi face-o, ca să te mulțumesc. I-am răspuns, că avem încă destul timp să ne gândim la căsătorie, și că nu mă voi hotărî bucuros să iau un băiat, care îmi face curte fără voia părinților sei.

Și fiindcă mica Fadeta le dăse aceste cu un ton mândru și nepăsător, jupânul Barbeau fu cam îngrijat.

— Nu am dreptul să te întreb, Fanchon Fadet, — dăse el, — și nu știu de loc dacă ai

gândul să-mi faci feciorul fericit ori nefericit pentru toată viața lui; dar' știu, că el te iubese strașnic, și dacă aș fi în locul d-tale, cum dici, că nu vrei să fi iubită decât pentru inima d-tale cea bună, eu 'mi-aș dice: Landry Barbeau m'a iubit când eram îmbrăcată în sdrențe, când toată lumea mă desprețuia, și când părinții sei chiar îi făceau nedreptate dicând, că peătuiesce iubindu-mă. El m'a găsit frumoasă atunci, când toată lumea spunea, că n'am să devin nici odată; el m'a iubit cu toate grijile ce-i dedeau această iubire; el m'a iubit pre când am fost absentă ca și prezentă; în sfârșit, el m'a iubit atât de mult, încât nu mă pot îndoi de el, și că nu-mi doare nici odată vre-un alt bărbat.

— Este mult timp de când și eu mi le-am dăse aceste toate, jupâne Barbeau, — răspunse mica Fadeta; — dar' îți mai repet, voi avea cel mai mare desgust de a intra într-o familie, care ar roși de mine și care n'ar ceda decât din slăbiciune și din compătimire.

— Dacă numai asta te reține, decide-te, Fanchon, — dăse jupânul Barbeau; — căci familia lui Landry te stimează și te doare. Nu crede că s'a schimbat fiindcă ești bogată. Nu era sărăcia care ne ținea departe de d-ta, dar' vorbele urite care se diceau despre d-ta. Dacă ar fi fost adevărate atunci, nici odată Landry, și fi sciut că moare, și n'aș fi consimțit să te numesc nora

mea, dar' eu am dorit să am lămuriri despre acele vorbe urite ce s'au dăse despre d-ta. Am fost la Château-Meilland într'adins, m'am interesat de cel mai mic lucru în satul acela și într'al nostru de asemenea, și acum recunosc că m'au mințit și că ești o copilă înțeleaptă și onestă după-cum ne-o spunea Landry aceasta totdeauna, așa dar', Fanchon Fadet, eu viu să cer de a te căsători cu fiul meu, și dacă vei dice da, el va fi aici în opt zile.

— Această lămurire, pe care ea de mult o prețisese, făcu pe mica Fadeta foarte mulțumită, dar' nevoind să se arete prea mult, căci doria pentru totdeauna să fie respectată de viitoarea ei familie, ea răspunse cu oare-care rezervă. Atunci jupânul Barbeau îi dăse:

— Văd bine, fata mea, că-ți rămâne încă ceva pe inimă în contra mea și a familiei mele. Nu pretinde ca un om în vârstă să-ți ceară iertare; mulțumesc-te cu o vorbă bună și când îți spun, că vei fi iubită și stimată de ai noștri, încrede-te în jupânul Barbeau, care până acum n'a înșelat pe nimeni. Aide, vrei să dai o îmbrățișare de pace tutorului pe care 'ți-l-ai ales, ori tatălui care vrea să te adopte?

Mica Fadeta nu se mai putu stăpâni, ea își aruncă mâinile împregiurul gâtului jupânului Barbeau și inima bietului bătrân se înveseli.

XXXVII.

Învoielile lor fură numai decât terminate. Căsătoria se va face îndată după-ce Fanchon își va lepăda doliul; nu mai era altă vorbă decât ca Landry să se întorcă; dar' când jupâneasa Barbeau merse să vadă pe Fanchon în seara aceea chiar ca să o sărute și să-i dea binecuvântarea sa, îi spuse, că la noutatea însurăciunii fratelui seu, Sylvinet s'a îmbolnăvit eară, și cerea ca să se mai amâne încă câteva zile până-ce se va însenătoșa și până-ce se va mângăia.

— Ai făcut o greșală, jupâneasa Barbeau, — dăse mica Fadeta, spunând lui Sylvinet, că n'a visat când m'a vădut lungă dînsul, pre când îl lăsase frigurile. Acum, mintea lui va contraria pe a mea, și nu voi avea aceeași putere ca să-l vindec pe când doarme. Se poate chiar că mă va alunga și că prezența mea să-l îmbolnăvească mai rău.

— Nu o cred aceasta, — răspunse jupâneasa Barbeau, — căci îndată-ce se simți rău, el s'a culcat dicând: „Unde este oare Fadeta aceea? 'Mi-s'a spus, că ea m'a ușurat. Nu are să mai vină?“ Eu 'i-am spus, că mă duc să te aduc, și el s'a arătat foarte nerăbdător.

— Voiu veni, — răspunse Fadeta; — nu mai de astădată trebuie să încep altfel, căci după cum îți spusei, ceea-ce 'mi-a reușit cu el când nu

consider la ori-și-care naționalitate drept nise scopuri nobile, și dacă D-Voastre, nisuind spre aceste nobile scopuri, veți procede cu tot atât zel, cu cât tact, voiu urmări totdeauna lucrarea D-Voastre cu simpatii călduroase și binevoitoare.

Deputațiunilor trimise de jurisdicțiuni și conduse de comitele suprem Baronul Samuil Josika Maiestatea Sa s'a îndurat a le răspunde:

Nagy örömmel látom oly számos, s nemcsak a királyhagyón innen, hódolványos küldöttséget itt egybegyűlve, hódolást s hű érzelmeit tanúsítására, fogadják ezért legbensőbb köszönetemet. Régóta táplált óhajátomnak megfelelően jöttem az anyaországgal végelesen egyesített szép Erdélybe s hiszem, a mint óhajtom, miként bõ alkalmam leend meggyőződni, hogy az egyetiség immár a népesség szívében és érzelmeiben is mély gyökeret vert.

A monarchia e keleti védbástyája nagy fontosságú feladatok teljesítésére van hivatva; hinni akarom tehát, hogy önök mindnyájan, vallás és nemzetiségi különbség nélkül, egyenként és együttesen, discó elődjek példáját követve, híven teljesítendik hazafiai köteleiket, s hogy a törtenem ezen országgrész jelen nemzedékéről is a trón és anyaországhoz való hű ragaszkodást, a közművelődés terjesztését, a népesség szellem és anyagi jólétének előmozdítását, s a különféle nemzetiségeknek békés egyetértésének ápolását fogja feljegyezni.

Hirdessék küldöiknek királyi üdvözetemet, s legyenek meggyőződve, hogy fennjelzett hazafias köteleik teljesítését tapasztalva, ebben atyai gondoskodásomnak legszebb jutalmát fogom találni.

„Cu mare bucurie văd pe atât de numeroși trimiși de jurisdicțiuni, și nu numai de cele dedincoace de trecătoare regală, adunați aici, ca să-și exprime devotamentul și sentimentele de credință; primiți pentru aceasta cea mai intimă a mea mulțumire. Când unei vechi dorințe am venit în Ardealul unit definitiv cu patria noastră și cred, precum doresc, precum voiu avea bună ocaziune de a mă convinge, că unirea a prins acum rădăcini și în inimile și sentimentele poporațiunii.

„Această tărie de apărare răsariteană a monarhiei este chemată să împlinească meniri de mare importanță; vreau deci să cred, că d-voastră toți, fără deosebire de religie și de naționalitate, fiesce-care pentru sine și cu toții împreună, urmând exemplul glorioșilor d-voastre străbuni, vă veți împlini cu credință datoriile patriotice și că istoria va însemna și despre generațiunile ați în viață ale ace-

mă scia acolo, acum nu mai poate să-și ajute nimic.

— Și nu ie cu d-ta nici un leac? — dîse jupâneasa Barbeau.

— Nu, — răspunse Fadeta, — corpul meu nu este bolnav, numai cu sufletul lui am de lucru, voiu încerca să-și facă se între al meu, dar' nu știu dacă voiu putea reuși. Ceea-ce pot să-și promit este de a aștepta cu răbdare întoarcerea lui Landry și să nu cereți a-l vesti până-ce nu vom face ce ne stă prin putință ca să facem sănătos pe fratele meu, Landry 'mi-a recomandat-o aceasta cu atâta stăruință încât știu, că nu va fi mulțumit, că am întârziat reîntoarcerea și mulțumirea ei.

Când Sylvinet văd pe mica Fadeta lîngă patul meu, se arătă nemulțumit și nu voi de loc să răspundă cum se află. Ea voi să-și atingă pulsul, dar' el își trase mîna, și își întoarse fața către stîngia patului. Atunci Fadeta făcu semn să o lase singură cu el, și când eșiră toți, ea stînsse lampa și nu lăsă altă lumină să intre în casă decât lumina lunei, care era plină în noaptea aceea. Veni apoi lîngă Sylvinet, dîcîndu-i cu un glas poruncitor, la care el răspundea ca un copil:

— Sylvinet, dă-mi amîndouă mîinile d-tale într'ale mele, și răspunde-mi cu adevărat, căci eu nu am venit aici pentru bani, și dacă 'mi-am uat osteneala să vin să te îngrijesc, nu aștept

stei țeri alipirea credincioasă către tron și patria noastră, propagarea culturii, promovarea bunei stări morale și materiale a poporului și cultivarea pacificei concordanței între deosebitele naționalități.

„Vestiți celor ce v'au trimis salutarea mea regală și fiți convinși, că vădînd împlinirea datoriilor patriotice mai sus arătate, voiu găsi în aceasta cea mai frumoasă răsplată a pînîtescii mele purtări de grije.”

Programul financiar al d-lui Tisza.

În sfîrșit a vorbit dl Tisza și 'și-a desvîlit înaintea alegătorilor sei din Oradea mare programul său ca nou ministru al financelor. Importanța discursului ministrului-president ungar și definitului ministru al financelor, dl Coloman Tisza, o vom putea aprea mai bine, dacă lăsăm să vorbească în cestiunea aceasta o foaie, altcum cu multă bunăvoință față cu noul șef al ministerului de finance.

„Neue freie Presse” scrie în primul său din 22 Septembrie n. următoarele:

Betrîni și moroșii domni din casa magnatilor ungară, vor fi dat din cap cetînd discursul dlui de Tisza. Sînt acum vre-o câteva luni, domnia încă în Budapesta o impaciență electrică, chiar și în sirurile majorității se putea auzi acel murmur lin, care formează vestirea unor vifore; bugetul apără de o rană, al cărei atingere cauzează mișcări în tot trupul, ear' în casa de sus, se auziau discursuri, cari răsuna în Europa. Atunci a căzut la pămînt contele Szapary ca și un arbore putred, care de mult trebuia tăiat, atunci ministrul-president Tisza nu era în stare să-și afle un om pentru portofoliul de finance și atunci țeara era chinată și apăsată de griji că amenință o crîșă politică-economică. Cu totul altul e felul de a vorbi astăzi al d-lui Tisza! O scurtă vară, care a umplut șurile Ungariei de grâu, a fost de ajuns, ca să formeze din adeptul puțin cutezător, un măestru, a fost de ajuns, ca să dea dlui Tisza toată siguranța în nădejde, de care are lipsă un ministru de finance ungar.

Cine aude pe dl Tisza, nu înțelege pentru ce anume a trebuit să se ducă contele Szapary. Căci ceea-ce a dîs dl Tisza e tot aceeași manieră, aceeași poșă, aceeași formă și aceeași asigurare atât de mult auzită. Apoi da, — dîce dl Tisza, — e adevărat, că noi pătîm de mici indigestiuni. Însă ce e mai departe? O astfel de stare observăm la toate statele, și nu avem altceva nimic a face, decât să urmărim o dietă, să dăm bolnavului nițel spirit și tutun, și boala va dispăre. De ce vă temeți voi de fantoma aceasta, le dîce dl Tisza alegătorilor din Oradea-mare. Căutați numai cursul rentei de aur. Tisza nu se teme de deficit, și bursa nu greșese nici odată.

Lucrul însă nu e tocmai atât de simplu. Noi am auzit în tot anul, că deficitul ungar e în scădere, totdeauna însă s'a întors atât de gras, încât numai un Oertel financiar mai putea doar' să-l lecuiască. Ceea-ce asigură Tisza, a asigurat Szapary cu mai mare cutezanță, ear' aceste asigurări s'erbatoresc nu a împedecat ca

să fie rău primită și rău mulțumită. Fii deci cu băgare de seamă la ceea-ce te întreb și la cele ce-mi vei răspunde, căci nu e cu puțință să mă înșeli.

— Întreabă ceea-ce vei crede de cuviință, — răspunse gemenul, care era scos din sărite, când o vădî vorbind cu atîta asprime pe această mică Fadeta, căreia în trecut de atâtea-ori îi răspunsese aruncînd petri în ea.

— Sylvinet Barbeau, — urmă ea, — doresci, pare-mi-se, să mori.

Sylvinet tresări puțin mai înainte de a răspunde, deoarece-în Fadeta îi strîngea mîinile cam cu putere și-l făcea să simtă voința ei cea mare, el grăi cuprins de o mare zăpăceală:

— N'ar fi oare pentru mine — de a muri — cel mai mare noroc, care m'ar putea ajunge, când văd, că sînt o sarcină și un chin pentru familia mea prin lipsa mea de sănătate și prin . . .

— Spune numai, Sylvinet, mie n'ai să-și asecundă nimic.

— Și prin firea mea îngrijorată, pe care nu o pot schimba, — urmă gemenul de tot măhnit.

— Apoi și prin inima d-tale pe care, încă el grăi Fadeta într'un ton atît de aspru, încât el se umplu de mînie, dar' mai mult încă de frică.

(Va urma.)

finanțele Ungariei să fie cât se poate de misereabile. Deficitul creștea mereu și în sfîrșit apărî acel proiect de credit supletor, care a pînuit spaimă, chiar și în Ungaria. Transgresiunile se grămădeau acum de ani, ear' parlamentul nu avea nici măcar idee despre volnicia politică bugetară a administrațiunii și în sfîrșit au trebuit votate 20 milioane ca credit supletor, pentru-ca să se poată restaura ordinea în chiverniseala statului. Cel descoperiri a făcut apoi dieta Ungariei! Palatul ministerului de comerț, expoziția din Budapesta, toate aceste investițiuni au consumat aproape de trei ori suma votată de parlament, ear' abuzul făcut se cunoștea în fiesce-care cifră. Aproape toate resursele au trecut marginile financelor, bugetul a devenit expresiunea desfrăului administrativ. Abia s'a mai așezat iritațiunea ivită prin descoperirile aceste, și dl Tisza a trebuit să facă o nouă mărturisire. Cassele erau goale, fond pentru exploatarea căilor ferate nu există, sume cari au fost încredințate ministerului de către societăți străine, s'au fost folosit fără autorizațiune, ear' guvernul ceru din nou treizeci milioane. Numai constituția, tare ca stîncă, a ministerului Tisza a putut să reziste loviturilor acestora, nu s'a stîns însă amintirea administrațiunii desfrănate. Există multe statuti cari cheltuesc mai mult decât se cuvine, în Ungaria însă, răul zace mai adînc și acela care voese să suneze răul, trebuie mai înainte ca să-l cuprîndă în toată serioșitatea. Ungaria are căi ferate, are șosele, scoale, are o frumoasă poziție politică, și în sfîrșit are în înălțimea aceasta, dacă continuă a desconsidera măsura puterii sale economice și dacă nu-și află omul care cu putere de fer se înalture pedecile unei reforme financiare. Dacă este posibil, ca sub ochii unui parlament atotputernic, sub conducerea unui guvern adevărat parlamentar, (?) se poate să dispară cincideci milioane fără încuviințare legală, se poate ca preliminarul față cu socotelile finale să steie în raport ca ironia față cu realitatea, atunci splendoarea politică a cabinetului nu poate să duzepe slăbiciunea lui economică și atunci ambițiunea falsă, se transformă în primejdie publică. Ministerul Tisza dispune de o mare putere, a executat reformele din constituție aproape fără șgomot, poate că are și puterea de a rezolva cestiunea financiară, numai de ar înțelege-o odată.

Ne temem însă, că recunoașcerea aceasta lipsește. Dl de Tisza a vorbit despre crăușă, despre înmulțirea veniturilor, el a desvîlit un program săracios, care nu te îndeamnă nici a-l combate nici a-l aproba, și-a dat însă dl Tisza toată silința a acoperi greselile administrațiunii financelor cu un vîl purpurii. El se desmierda în amintirea conversiunii rentei de aur, se fălia cu aceea, că au trecut de mult zilele când bîtrînul Ghyezy bătea la poarta casei Rothschild din Londra, pentru a se ruga de un împrumut scurt cu percentele mari, la toate atuurile în contra bugetului, el se apără cu foaia cursurilor. Pe piața din Genua stă monumentul lui Cavour, și se poate că și dl Tisza va fi vreodată eternizat prin un monument înaintea casei pentru mărfuri din capitală. În sfîrșit ce e un credit care atîrnă dela dispoziția schimbăcioasă a burselor? Laurii taxei de interese se vesteșc ușor și ceea-ce astăzi se caută cu foc, mîne nici că se mai consideră. Mai astă primăvară s'a observat numai o scurtă ivire a baionetelor și renta ungară a și scădî cu deuce percente. Creditul își are singura basă puternică numai în buget.

Acolo cade hotărîrea preste soarta financiară, și cine cugetă altcum, face calcul pe favorul întîmplării, pe capriile cubilor. Dl Tisza e aplicat a crede, că succesele unui minister de finance sînt a se măsura după prețul cu care el vinde rentele. Ungaria însă numai atunci va fi într'adevăr mîntuită, când rezoluțiunile guvernului său nu vor mai fi ghimpul speculațiunii de curs, când numele său va fi numai rar pomenit în rapoartele financiare.

Programul unui cetățean ungar e așa de clar desemnat. El trebuie să sune: să nu împrumuți nimic. Pre cât timp această lipsă nu va fi cunoscută, vom însofi acțiunea domnului Tisza cu plăcere însă mai cu puțină încredere. Ungaria trebuie să proiecteze un buget, care să eschidă pe timp anumit ori-ce înmulțire a datoriilor. Domnul Tisza și-a exprimat părerea, că noi trăim într'un timp de pace neconturbată. Bine dar', acest timp trebuie folosit ca să completăm puterea financiară a armatei imperului. Numai cât că domnul Tisza a cutezat un pas ponderos, când dînsul a schimbat câmpul politic cu cel financiar. În politică e altceva, acolo poți influența asupra oamenilor cu aceea, că le aprinzi fantasia și le lingusești aplicările lor; în finance însă totul e domnit de recea reflexiune. În politică e totul curgător, în finance totul e solid. Cea mai sublimă vorbire n'are preț, când e vorbă de deficit, cea mai mare violență stă în loc,

când spesele cresc repede, când datoriile se grămădesc și când cifrele vorbesc în limba lor neînșelătoare. *Ministrul de finance Tisza* trebuie să desprețuiască mijloacele, pe cari așa de des le caută *politica Tisza*. Ungaria posedă izvoare avute de mîntuință, Ungaria posedă o abnegațiune rară și este în stare a se ridica din nou. Acest scop se va ajunge numai atunci, când gravitatea pozițiunii va fi cunoscută și desvîlită în mod onorific, când Ungaria va fi pîntrunsă de o aplicare adîncă și neînșelată față cu spriginirea piațului de bani. Domnul Tisza laudă și glorifică independența politică a țerii. Oh, de s'ar nîsui el numai și după independența financiară. Dar' pe noi ne pînde grija, că Ungaria nu are să ajungă la mintea aceasta în veci și serioșitatea nu se va încuarta în Ungaria nici când. E posibil, ca sistemul datoriilor va mai dura încă vre-o câțiva ani, capătul sistemului va fi apoi obosirea: va fi criza.

Proclamațiunea

comitetului central bulgar.

Partidul înaintat bulgar a dat următorul manifest, cu ocaziunea alegerilor apropiate pentru Sobranie:

Causa noastră națională a fost încoronată, în timpul din urmă, de mai multe izbîndi. Aleșul poporului bulgar, Alteța Sa Regală prințul Ferdinand I, se află în mijlocul nostru. Ministerul a fost alcătuit de printre cei mai viteji apărători ai libertății și neatrînării Bulgariei. Cetățenii bulgari sînt chemați să aleagă la 27 Septembrie pe reprezentanții lor la adunarea națională.

Patria noastră intră acum în faza unei stări de lucruri normale și regulate ce a fost întreruptă prin mai mulți trădători cumpărați. Criza se apropie de sfîrșitul ei. Nu e de lipsă să punem în lumină însemnătatea acestor alegeri pentru soarta națiunii noastre.

Dacă în cursul unei epoci normale a fost de datoria noastră politică să alegem pentru adunarea națională numai oameni politici recunoscuți pentru amorul lor de patrie și onestitatea lor, această necesitate se simte acum cu mult mai mult ca mai înainte. Europa, care spune mereu că a noastră cauză națională atîrnă numai de noi înșine și că rezultatul străduințelor noastre va fi recunoscut de ea — Europa așteaptă cu o deosebită luare aminte numele acelora cărora Bulgaria își va încredința menirea sa.

Europa așteaptă să vadă dacă membrii Sobraniei vor fi nise oameni, cari au voința să apere Bulgaria, sau nise înși cari voese să demonstreze, că Bulgaria nu poate nici să trăească nici să se guverneze fără ingerență străină. În acest din urmă caz, dacă aceste elemente nebulgare ajung la stăpînire, lupta noastră glorioasă, care a fost admirată de lumea întreagă, va fi fost nefolositoare, și calea vrăjmașilor nostri jurați va fi fost netedită de noi înșine.

Voi toți, care ați luptat în mine critic pentru drepturile patriei, veți ști mai bine să vă dați seama de adevăratele noastre interese, pentru a discerne între cei-ce sînt credincioși națiunii și trădătorii cari caută să vîndă poporul.

Evenimentele teribile ce urmară după 9 August sînt destul de cunoscute, pentru-ca să se poată alege neghina din grâu.

Ligele noastre patriotice, cari au de scop să apere pe Bulgari de jugul străinului trebuie să dea hotărîrea și să iee o parte activă la lupta electorală.

E de datoria lor să arete poporului pe acela, care e vrednic de încrederea lui și pe acela, care merită disprețul patrioților.

Partidele politice din trecut numai există. Numai există liberali, conservatori, radicali. Există numai Bulgari, cari luptă sub stindardul „Bulgaria pentru Bulgari” (*Bulgaria za sebe si*) și câțiva trădători cari vor să ne vîndă țeara noastră străinilor.

Este de lipsă pentru partidul național, ca poporul să aleagă nise reprezentanți, cu cari suveranul cel nou al Bulgariei și guvernul lui să poată duce la un bun capăt lucrarea națională începută într'un mod așa de glorioș.

Înțelegeți-vă, după primirea acestei circuli, cu amicii nostri și cu toți patrioții asupra listei candidaților în fiecare circumscripție electorală. Dați cât mai curînd cu putință scrii, câți reprezentanți puteți face să se aleagă în fiecare circumscripție și câți candidați trebuie să fie numiți de direcția centrală.

Comitetul central al partidului „Bulgaria za sebe si”: Zaharia Stoitoff, Inginer Ficoloff, Nicolae Mantoff, G. Gașeff.

Cronică.

Din cauza sfintei sărbători de poimâne numărul proximal „Tribunei“ va apăre numai Marți seara.

Maiestatea Sa Monarchul pleacă astăzi seara din Cluj la Budapesta.

Începerea cursurilor la seminarul din Blaj. Sîntem autorizați a aduce la cunoștința celor interesați, că cursurile de teologie nu se vor începe la seminarul din Blaj cu prima Octombrie. Deoarece s'au ivit în localitate casuri de angina difteritică, începerea cursurilor se amîna pe timp nedeterminat.

Din Bucovina. Ni se scrie din Cernăuți dtdo 22 l. c. n.: În 3 Octombrie a. c. sosesc la Cernăuți ministrul cultelor Dr. Gautsch, spre a inspecționa scoalele din Bucovina. Rutenii de aici, cum se știe, se prepară de a revindica toate drepturile posibile asupra scoalelor populare și cele mijlocii, ca națiune preponderantă din țară. Ce vor face Românii? Sîntee în apatie, n'ar fi în interesul națiunii române, ca cea autohtonă a țerii? De altminterea vom vedea, dacă întru adevăr sînt atît de tari cățiva Ruteni, fugari din Galiția, încât se poate de nas pe Românii cu o aristocrație puternică. Românii sînt fie precauți ca să nu fie cîndva prea târziu.

Vechiul clopot al metropoliei din București a fost fotografat și în curînd el va fi spart în mai multe bucăți spre a pute fi transportat la Budapesta. Noul clopot se va așeza pe dealul metropoliei, în dreapta; lucrările de fundațiune se vor începe în curînd. Noul clopot va avea următoarea inscripție: „Anul MDCCCLXXXVIII. Sub regele Carol I și Elisabeta regina, purtînd cîrma metropoliei Ungro-Valachiei domnul domn Iosif Georghian, primatul României, s'a turnat din nou clopotul acesta al catedralei metropolitane, din inițiativa sa, prin subscriere publică. Materialul s'a luat atît din clopotul spart, care a fost turnat din tunurile luate de armata rusă la Silistra în anul 1829, fiind guvernator principatelor generalul Kiselef, ear' Metropolit al țerii Grigorie, cît și din un altul mic, făcut sub Metropolitul Teodosie în anul 1693.“ Pe partea opusă va fi o inscripție biblică, ear' pe părțile laterale vor fi gravate: marca țerii, patronii metropoliei și sf. Dimitrie, precum și marca fabricii, unde clopotul va fi turnat.

Dr. Babeș a plecat din București la Viena pentru a lua parte, în calitate de secretar, la congresul medical de acolo.

Iubileul lui Bismarck. După-cum cetim în foile germane, iubileul principelui Bismarck va curge în toată liniștea. Singuri numai ministrii sei colegi îi vor trimite o adresă. Cu iubileul de 25 de ani a cancelarului s'ocupă mai pe larg ziarul „Post“ și aduce un interesant articol, tot așa scrie despre iubileu și „Kreuzzeitung“.

Holera în Italia. În Messina s'au ivit de ieri dimineață până astăzi 100 de casuri de îmbolnăvire, dintre aceste 64 au fost urmate de moarte. Numărul acesta e enorm, dacă socotim că cetatea Messina e mai goală, căci cea mai mare parte din locuitori a fugit din oraș. Chiar următorul prefectului Galimberti, directorul de poliție Serpieri, încă a fost lovit de holera și după șeptespredece ore a murit. Medicii și apotecarii, cari au fugit din oraș, sînt trași în judecată. Autoritățile maritime au ordonat o cercetare aspră medicală pentru toate proveniențele din Veneția. Între 4 și 7 Septemvrie s'au ivit în Roma 77 casuri de boală, au murit 43. În întreaga Sicilia nu s'au ivit decît 130 de îmbolnăviri și 38 de casuri mortale sub decursul a lor 24 de ore. Pe și în Neapol s'au îmbolnăvesc 56 persoane și numai 11 mor. În Catania holera scade, astfel colonii crucei albe de acolo se aduc în ajutor bolnavilor la Messina. Superstițiunea poporului ia caracter drastic. În Vilibata oamenii au împușcat pe un purtător de epistole, deoarece el ține în tasca sa ascunsă holera. În Monreale un biet copil sărac și flămînd, care venia spre oraș, a fost junghiat și spintecat tot, ear' cadavrul lui aruncat în flăcări.

Asupra fortificărilor rusești dela Lomza se cam plîng foile germane și cu deosebire „Kreuzzeitung“ face cu toată seriozitatea atent pe guvernul prusian și știe, că aceste fortificații nu sînt a se lua în glumă, căci lucrurile iau caracter prea bătător la ochi și oare-cum amenințator. Cu toate că aceste vesti provin numai din isvoare poloneze, și foile rusești tac cu totul, despre fortificări, dar' ceva totuși trebuie să fie adevărat. „Kreuzzeitung“ constată, că foile rusești și guvernul de nou întărit asupra Germaniei. Numita foie germană aduce ca ceva cas foarte caracteristic, că Necludow, vice-guvernatorul din Nișni-Nowgorod, care la banchetul dat în onoarea lui Deroulde a ținut un discurs anti-german, a fost numit consilier de stat cu ocaziunea sărbării zilei onomastice a țării.

Ciocnirea de vagoane. Din New-York se raportează, că în 20 Septemvrie s'a întîmplat aproape de Wilksbarre o grozavă ciocnire de vagoane. Erau două trenuri de povară, unul încărcat cu pulvere de pușcă. Când s'au ciocnit mașinile, pulverea de pușcă a explodat cu o de-tunătură înfrîntoare și în clipă nu s'au ales nimic din amîndouă mașinile și din toate vagoa-

nele. Personalul a fost parte ucis, parte rănit, dar' nici o persoană n'a scăpat întreagă.

Liga iridentistă. Se telegrafează din Miland, că liga iridentistă, care s'a format acolo sub numele: „Cirloco Garibaldi“ a adresat în zilele aceste un manifest către frații lor de ligă de prin Italia, în care îi poftesc pe toți să țină tare la unitatea națională. În manifest se află pasaje aspre contra clerului, cu deosebire contra episcopului Glavina, despre care știe, că ar fi umplut în „Veneția galică“ de frați slavoni. În urmă în manifest se apelează la o acțiune energică ca astfel cît de în curînd să se iee aspre măsuri contra episcopului.

O nouă invențiune a lui Edinson. În sedința trecută a asociațiunii americane pentru înaintarea științelor, care s'a ținut în New-York, a cetit renumitul Tomas Alva Edinson un raport asupra celei mai nouă descoperiri pe terenul electro-tehnic. E vorba de așa numitul „Dinamo piromagnetic.“ Acest aparat are scopul de a produce electricitate prin arderea cărbunilor, o problemă la a cărei deslegare s'au trudit mulți chemici moderni, dar' n'au ajuns la rezultat. Metoda lui Edinson e cea mai ușoară și mai ieftină; din două toane de cărbuni aprinși, cu mijlocul aparatului „Dinamo piromagnetic“ poți scoate atîta electricitate cîtă arde într-o seară în 30 de lampe fiecare lampă cu 16 lumini!

Galanteria ex-chedivului. În timpul cît a petrecut ex-chedivul Ismail-pașa în Viena a cumpărat de acolo doi cai frumoși ungurești. După cum vreau a sei foile italiene din Miland, ex-chedivul a cumpărat acești cai frumoși anume cu scopul să-î dea prezent reginei Margareta.

Congresul igienic.
(Correspondență contimporană a „Românului“).

Kritzendorf, 20 Septemvrie 1887.

Domnule director!

Puține zile ne mai despart de deschiderea congresului igienic, care se va aduna pe la sfîrșitul lunii curente la Viena. În zilele noastre știința a renunțat la caracterul seu exclusiv și academic de a fi propriul seu scop, ea a ajuns un bun comun și cei mai mari învețați s'au conformat cerinței generale; că știința trebuie să folosească, trebuie să se pună în serviciul omenirii, că numai astfel poate merita pozițiunea sa superioară. O dovadă, că această tendință există și s'a recunoscut, sînt numeroasele cestiuni ale căroră desbatere se va supune săptămîna viitoare congresului igienic.

Spațiul ce 'mi-l poți acorda nu-mi permite a enumera toate aceste cestiuni și de aceea mă mărginesc a vorbi numai de cele mai însemnate. Una din ele se atinge de locuința în privința sanitară a locuitorilor. Doctorul Clement, medicul spitalului dela Lyon, și arhitectul Trélat dela Paris au supus congresului o lucrare atîngătoare de mijloacele necesare spre a înzestra locuințele oamenilor cu trebuincioasa lumină și căldură a soarelui. Domnialor ajung la următoarele concluzii: Însămîntarea luminei este atît de mare pentru orice om, în cît n'ar trebui să erute nici un sacrificiu ca să-și procure efectele sale binefăcătoare. Lumina favorisă activitatea epidermei, înlesnește lucrarea organelor respiratoare, adaugă circulațiunea sîngelui și provoacă nutirea corpului; contribuie foarte mult la dezvoltarea regulată a copiilor și procură tuturor puterea fizică și morală. Lumina este folositoare și trebuincioasă ochiului și lipsa luminii este una din cauzele principale ale sgduirilor vieții; în fine ea face locuințele sănătoase prin distrugirea germilor de infecțiune. Această însușire igienică posedă numai rațele soarelui, care le reflectă zidurile caselor. Spre a-și procura cineva lumina soarelui de-a dreptul în locuința sa, trebuie ca lărgimea și înălțimea ferestrei să se afle în proporțiune cu lărgimea, înălțimea și adîncimea camerei. Înălțimea caselor urmează a fi proporționată cu lărgimea stradelor, astfel ca și beciurile să fie luminoase. Cea mai bună dispozițiune este aceea, care permite intrarea razelor soarelui în cameră până la doi metri de-asupra pardoselei, astfel ca locuitorul să fie expus în orice parte a locuinței sale de-a dreptul la înfrîurirea razelor luminei ceresci. O asemenea dispozițiune însă nu este cu puțință decît la edificiurile isolate. Admițînd că strada ar avea o lărgime de 27 metri, ar trebui ca casele să nu aibă o înălțime mai mare de 20 metri, căci numai în această proporționalitate rațele luminii pot pîtrunde în fundul beciurilor până la o înălțime de un metru de-asupra pardoselei. Aceste cifre de proporționalitate corînd și cu condițiunile ventilațiunii.

O altă cestiune tot atît de însemnată este aceea a alimentațiunii raționabile și aci vine în considerațiune mai cu seamă apa de beut, care în privința salubrității publice joacă primul rol. Spre deslegarea acestei cestiuni s'a supus deliberării congresului două lucrări: una a profesorului Dr. Hueppe dela Wiesbaden, care tratează de relațiunea în care se află indestularea cu apă bună cu întinderea morburilor de infecțiune; a doua a profesorului Dr. Gärtner dela Iena, care examinează cum, în starea actuală a științei, se poate judeca de calitatea igienică a apei de beut și a apei pentru alte trebuințe. Ambele relațiuni revin la același rezultat, că apa nesănătoasă, cuprinzătoare de vermi veninoși, pricinuesc și desvoltă morburile tifoide și adese holera. Doctorul Hueppe arată că la Viena de cînd a început a funcționa apeductul de sorgintea din munte în anul 1874, mortalitatea locuitorilor

s'a împușinat treptat; în acea poporațiune s'au micșorat și morburile tifoide, arată că această îmbunătățire igienică se poate atribui exclusiv numai înfrîuririi apei, căci celelalte măsuri igienice, spre exemplu canalizarea, lasă încă multe de dorit. D-sa este de părere că orice apă expusă contactului aerului, care provine de o localitate cultivată, trebuie să fie bănuite și, în timp de epidemii, întrebuițarea ei n'ar trebui tolerată decît după-ce s'a supus unei ferberi prealabile. Din contră apele deschise din localități puțin cultivate, spre exemplu cele provenite dela munte, fie din sorgintea sau din lac, nu sînt mai nici odată expuse unei infecțiuni.

Aerul, lumina și apa sînt de cea mai mare înfrîurire asupra igienei. Acest adevăr recunoscut de toate capacitățile științei trebuie prețuit cu atît mai mult, fiindcă există destule alte înfrîuriri vătămătoare de care nu poate scăpa omul. Astfel sînt mai cu seamă dezavantajele neînăturabile ale unor pozițiuni sociale. Mai fiecare ocupațiune are în urma ei asemenea dezavantaje. Profesorul Dr. Iuraschek dela Insbruck desvoltă în relațiunea sa diferitele metode prin care se poate fixa înfrîurirea condițiunilor profesionale asupra sănătății și mortalității.

Statistica și medicina au făcut pe acest teren numeroase experiențe fără să ajungă până acum la un rezultat, care ar pute servi de basă unor măsuri practice. Causa este neajunsul cercetărilor. O statistică a ocupațiunilor profesionale făcută cu cuvenita exactitate ar pute indica calea spre îmbunătățirea stării sanitare și spre prelungirea vieții. Profesorul Iuraschek speră, că în viitor va avea loc o asemenea îmbunătățire și nu se îndoiesce, că congresul igienic va contribui mult de a ajunge la un bun rezultat. Deși — dice nu putem spera a ne folosi înșine de aceste avantaje, cel puțin copiii și nepoții noștri vor pute să profite de ostenele noastre. Sînt multe cauze cari ne scurtează viața; poate că studiul împregiurării fiecărei ocupațiuni în parte va descoperi mijloacele de a întări sănătatea și de a prelîngi viața.

Ce e drept până în prezent știința n'a isbutit încă a găsi precauțiuni menite a prelîngi viața, dar' ea cunoaște cel puțin proporționalitatea recoltei morții după diferența localității. O cercetare făcută de medicul districtual, Dr. Presl dela Gitschin în deceniul 1873—1882 constată că în Austria-inferioară revin la 1000 locuitori 32,5 casuri de moarte, în Austria superioară 28,7. Salzburg 27,2, în Stiria 27,7, în Carintia 29,1, în Craina 30,3, în Triest 35,9, în Gorizia și Gradișca 30,7, în Istria 30,2, în Tirol 25,7, în Vorarlberg 24,5, în Boemia 29,6, în Moravia 30,5, în Silesia 31,4, în Galiția 37,7, în Bucovina 39,7, în Dalmația 29,9. De aci rezultă, că mortalitatea este mai mică în țările muntoase, după care vin cele slavice meridionale-italiane, apoi cele slavice septentrionale-germane, între care Silesia arată cea mai mare mortalitate, fiindcă posedă relativ cea mai numeroasă poporațiune de muncitori. În tot imperul austriac Bucovina și Galiția, unde salubritatea publică lasă atît de dorit, mortalitatea este cea mai mare. În privința mortalității Vienei trebuie să se considere decesele ale diferitelor spitale, care adăpostesc în mare parte bolnavi veniți din afară; asemenea este și la Triest ca la orice alt port de mare.

Este știut, cît de mult întrece mortalitatea în anii copilăriei; ea începe de cu nascerea într-o proporțiune spăimîntătoare și descrește treptat cu înaintarea în vîrstă. Cum s'ar pute mărgini această colosală mortalitate a copiilor? De această cestiune s'a ocupat doctorul Böckh dela Berlin, care a cercetat ce înfrîurire exercită asupra copiilor mici alimentațiunea lor. Fără a intra în amănuntele disertațiunii sale, mă mărginesc a indica concluziunea lui, că copiii nutriți cu laptele mamei sînt mai puțin expuși mortalității decît cei nutriți în alt mod. Fie laptele de vite cumpărat cît se poate de bine ales, — dice doctorul Böckh, — tot nu poate fi un echivalent al laptelui de mamă. Din nenorocire sînt o mulțime de împregiurări sociale, fizice și morale, care se împotrivesc la această alimentare naturală.

Sînt cestiuni de o mare însemnată care ilustrează adunare a bărbaților științei se vor ocupa în zilele următoare la Viena; fiecare din ei va comunica congresului experiențele făcute de dînsul și va contribui la rezolvarea acestor cestiuni și a altor ce 'i-se vor supune. Dică-se ce va voi cineva în contra timpilor moderni, un lucru, o dobîndire tot nu li se va pute contesta: valoarea preponderantă a principiilor umanității. Și congresul igienic trebuie să privească o isbîndă a umanității, de aceea se cuvine a-î saluta cu iubire de bună venire și a dori deliberațiunilor lui cel mai bun succes și o prosperare binecuvîntată.

Contimporanul.

Raportul

primului secretar Ioan Pop Releganul, către on. comitet de ajutorare cu abecedare și legendară a elevilor săraci dela scoalele române rurale, cu reședința în Rodna-veche, Transilvania.

(Urmare.)

6) Cărți de acest autor se distribuă: Celui de întîin 8 abecedare și 5 legendară. Celui de al 2-lea 5 abecedare, și 5 legendară, celui de al 3-lea 6 abecedare, celui de al 4-lea 8 abecedare, 10 legendară, celui de al 5-lea 7 abecedare, celui de al 6-lea 4 abecedare și 5 legendară, celui de al 8-lea 4 abecedare și 10 legendară. Lui Ipate Todoran în Domnii 6 abecedare. Celui de sub 9=24 abecedare, celui de sub 11=12 abecedare, celui de sub 14=15 abecedare și 1 exemplar Stupărit de Constîn*), celui de sub 12=15 abecedare și

1 exemplar Stupărit de Constîn și 5 legendară, celui de sub 18=4 legendară, celui de sub 13=10 abecedare, celui de sub 14=10 abecedare, celui de sub 15=8 abecedare, celui de sub 16=10 abecedare. Suma 152 abecedare, 2 exemplare Stupărit, 44 legendară.

2. Cărți din tipografia Blajului cerură: 1. Ioan Suci, inv. în Solovestru 30 abecedare, 20 legendară; 2. Ioan Demian, inv. în Iclod p. u. Blaj 23 abecedare; 3. Basiliu Martin, inv. Băgău 15 abecedare, 18 legendară; 4. Iuliu Harșan, inv. Chiheriul-inf. 20 abecedare, 10 legendară; 5. Teodor Hogia, inv. Șura-mică 15 abecedare, 10 legendară; 6. Petru Colceriu, inv. Suciag 15 abecedare, 1 legendară; 7. Ioan Pop, inv. Șinca-veche 8 legendară; 8. Nicolau Maior, preot V. Udvarhely 8 abecedare, 5 legendară; 9. Iuliu Crainic din Urișul-inf. 10 abecedare, 6 legendară; 10. Vasiliu Itean, inv. Caltwasser 15 abecedare, 10 legendară; 11. Nicolau Tufescu, inv. Basna 10 abecedare, 5 legendară; 12. Ioan Bucșa, inv. în Craifalău 10 abecedare, 10 legendară; 13. Atanasie Moga, inv. Țapu 8 abecedare; 14. Petru Grama, inv. Sânta-Jude 10 abecedare. Total 186 abecedare 103 legendară.

3. Cărți din tipografia Blajului s'au distribuit: 1. Celui de sub 1=23 abecedare (folosite, donate de scoala din Rodna-veche). 2. Celui de sub 1=9 abecedare și 9 legendară. 3. Celui de sub 2=25 abecedare (folosite, donate de scoala din Rodna-veche). 4. Celui de sub 3=10 abecedare și 7 legendară. 5. Celui de sub 4=10 abecedare și 5 legendară. 6. Celui de sub 5=10 abecedare și 5 legendară. 7. Celui de sub 6=10 abecedare. 8. Celui de sub 14=10 abecedare. 9. Celui de sub 7=10 abecedare. 10. Celui de sub 8=13 abecedare și 4 legendară. 11. Celui de sub 9=10 abecedare și 6 legendară. 12. Celui de sub 10=10 abecedare. 13. Celui de sub 11=8 abecedare. 14. Celui de sub 12=8 abecedare. 15. Celui de sub 13=8 abecedare. Suma 170 abecedare și 36 legendară.

(Va urma.)

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

(De ieri.)

Cluj, 23 Septemvrie n. Monarchul a sosit ieri la 5 ore după amiază și a fost impresionat primit. La cuvintele rostite de vice-comitele și de primarul Clujului Maiestatea Sa a răspuns, că a venit, urmînd unei dorințe vechi, în capitala părții ardelenesci a Ungariei. Maiestatea Sa a distins pe Metropoliții Miron Romanul și Vancea, pe episcopii Lönhart și Pavel, apoi luînd loc în trăsura împreună cu ministrul-president Tisza a intrat în oraș între sunetele clopotelor și avînd în frunte un banderiu de 47 aristocrați pe cai. Mai întîiu Maiestatea Sa s'a retras în apartamente, apoi a eșit pe balcon fiind aclamat cu entusiasm de publicul adunat. Seara a fost iluminățiune, ear' reuniunile de cîntări 'i-a adus Maiestății Sale o serenadă.

Viena, 23 Septemvrie n. Zalewsky a fost condamnat la opt ani temniță, ear' Jeny Nuthanson a fost achitată.

Constantinopol, 23 Septemvrie n. Poarta a adresat cabinetului din Petersburg o notă, în care știe, că în vederea diferitelor dispozițiuni ale cabinetelor europene, care lasă a crede, că proiectul Rusiei nu are multă probabilitate de reușită și pentru a încungiura un ne-succes a pașilor amintiți, Poarta crede ca Rusia să se hotărească pentru nouă pour-parleuri, pentru-ca în conștelegere să facă nouă combinațiuni cari apoi să fie primite de către toate puterile. Marele-vizir a conferit ieri timp mai îndelungat cu ministrul plenipotențiar rusesc.

(De azi.)

Viena, 24 Septemvrie n. Prin rescriptul împărațesc către Taaffe se convoacă senatul imperial pe 11 Octombrie n.

București, 24 Septemvrie n. Archiducele Albrecht a sosit la Sinaia. Regele 'l-a primit la Predeal. Regina 'l-a salutat la Sinaia. Suveranii României cu înaltul lor oaspe s'au dus la castelul Peleşului, unde o companie de onoare au făcut onorurile, ear' musica militară a intonat imnul austriac.

București, 24 Septemvrie n. Scirea, că Regele României întrefine corespondență viuă cu Coburg-ul și că principele ar fi trimis un adjutant al seu cu o scrisoare la regele României, este lipsită de ori-ce temei.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

*) D-I Ioan Constîn, preot în Baia-mare donă 10 exemplare din opul seu Stupăritul, spre a se distribui gratuit scoalelor misere.

Extrase bisericesco-scolare.

Posturi vacante.

— Pentru ocuparea posturilor de învățători la școalele confesionale gr.-or. din protopresbiteratul Sibiiului. (Archiepiscopă):

1. Gușterița, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Mohu, cu salariu anual 220 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Ocna-inferioară, cu salariu anual 200 fl., cuartir și lemne de foc. — Învățătorii aleși vor avea a ține strănă în biserică. Reflecții au să-și prezenteze cererile până în 22 Septembrie st. v. a. c. la protopresbiteratul tractului: Simeon Popescu, în Sibiu.

Economie.

Piața din Sibiu, 23 Septembrie. Grâu hectolitru 74—80 chilo fl. 4.40 până fl. 5.20, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 3.20, până fl. 4.— secara 68 până 72 chilo fl. 3.— până fl. 3.40, orz 60 până 64 chilo fl. — până fl. —, ovăș 40 până 45 chilo fl. 1.50 până fl. 1.90, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.40 până fl. 4.80, melașul 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semănță de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 5.50, linteă 78 până 82 chilo fl. 7.— până fl. 7.50 fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, pasat de grâu 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sâmbur fl. 20.— până fl. 22.—, lumini de sâmbur fl. 30.— până fl. 32.—, lumini turnate de sâmbur fl. 38.— până fl. 40.—, săpunul fl. 18.— până fl. 24.—, fân 100 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, cânepa fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spirtul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 36 cr., carnea de vițel 24 până 36 cr., carnea de porc 40 până 44 cr., carnea de berbec 20 până 24 cr., ouă 10 cu 15 până 18 cr.

Târgul de rimători în Steinbruch. În 22 Septembrie st. v. a. c. notat: ungurești bătrâni grei 42 1/2 cr. până 43.— cr. ungurești grei, tineri 43 1/2 cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușori 44 1/2 cr. până 45 1/2 cr., marfă țerănească, grea — cr. până — cr., de mijloc 43.— cr. până 43 1/2 cr., ușoară 44.— cr. până 45.— cr., românești de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbești grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 42.— cr. până 42 1/2 cr., transito ușori 41.— cr. până 42.— cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4 % cumpănați la gară.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 10 Septembrie v. 1887.

Vențorii	Cumpărătorii	felul	hectol.	grâu, libru	prețul lei în aur
Dimitriadi	Schmierer	Grâu	2500	60 1/2	8.27 1/2
Politi	Kirschen	"	7300	60 1/2	8.75
Vrioni	Dreifus	"	3000	63 1/2	10.20
Dreifus	L. Mendl	"	5000	59 1/2	8.10
Vamvuri	Dreifus	"	7500	62 1/2	10.40
Bach	"	"	2600	60	8.50
Emberico	Schmierer	"	2000	61 1/2	10.10
Politi	Cohen	"	2500	62 1/2	10.10
Cohen	Marghiloman	"	3600	60 1/2	8.75
Vamvuri	Dreifus	"	2100	62	10.10
"	Fanciotti	"	3900	63 1/2	10.20
Negroponte	Nicolaide	"	4100	60 1/2	9.50
Bach	Peirano	"	1000	59 1/2	8.45
"	"	"	1190	60	8.50
Carandino	L. Mendl	"	1600	59 1/2	7.50
Marghiloman	Petricioni	"	2000	65	11.70
"	"	"	1500	63 1/2	11.50
"	"	"	2500	63 1/2	11.25
Grosovich	Nicolaide	"	3600	62 1/2	10.30
Cavadia	Pauli	Orz	1800	47 1/2	4.—
Vrioni	L. Mendl	"	3150	45 1/2	3.80
Curvisiano	Nicolaide	Porumb	1900	58 1/2	6.15

Agiul 13.40—13.45 la %.

Cursul pieței din Sibiu

din 24 Septembrie st. n. 1887.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.68	vând.	8.70
Lire turcești	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusești	"	1.11	"	1.11 1/2

Bursa de București.

22 Septembrie — 5 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	—	—
Renta română amort. 5%	—	—
" (Schuldverschreib.)	—	—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6%	—	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	—	—
Împrumutul Municipal 5%	—	—
Serisuri func. rurale 7%	—	—
Serisuri func. rurale 5%	—	—
Idem urbane 7%	—	—
" 6%	—	—
" 5%	—	—
Banca Naț. (500 lei v. s. intr.)	—	1032.1033
Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. s.)	—	—
Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. s.)	—	—
S. cred. mob. r. (250 lei v. s.)	—	104 1/2
Soc. r. de con. (250 lei v. s.)	—	—
Oblig. Casei Pensiuilor	—	—
Agio	13.85	—
Schimb		
Londra 3 luni	25.17 1/2	—
" cek	25.40	—
Paris 3 luni	99.35	—
" cek	99.95	—
Berlin 3 luni	123.40	—
" cek	124.10	—
Viena	2.01 1/2	—
Agio	13.85	13.75

Bursa de Budapesta

din 22 Septembrie st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " " 4%	100.10
" " hârtie " 5%	87.15
Împrumutul căilor ferate ung.	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (8-a emisiune)	114.50
Bonuri rurale ung.	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " bănețene-timșene	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.25
" " croato-slavone	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	122.25
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	123.50
Rentă de hârtie austriacă	89.—
" " argint austriacă	82.50
" " aur austriacă	112.50
Losurile austr. din 1860	136 —
Acțiunile băncii austro-ungare	884.—
" " de credit ung.	286.50
" " " austr.	282 —
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.92
Napoleon-d'ori	9.96
Mărci 100 imp. germane	61.55
Londra 10 Livres sterlingi	126 —

Bursa de Viena

din 23 Septembrie st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " " 4%	100.35
" " hârtie " 5%	86.90
Împrumutul căilor ferate ung.	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (8-a emisiune)	114.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bănețene-timșene	104.50
" " cu cl. de sortare	104.20
" " transilvane	104.80
" " croato-slavone	104.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	122.40
Losuri pentru regularizarea Tisei și Seghedin	123.40
Rentă de hârtie austriacă	81.20
" " argint austriacă	82.50
Rentă de aur austriacă	112.55
Losuri austr. din 1860	136 —
Acțiunile băncii austro-ungare	882 —
" " de credit ung.	287.25
" " " austr.	282.60
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.96
Napoleon-d'ori	9.94 1/2
Mărci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterlingi	125.85

Fabrica de schimburi și albituri

a lui

[491] 1—4

Ignatz și I. R. Tilgner & Comp., Viena

recomandă în recunoscut **bune calități și fasoane**

Schimburi pentru domni, dame și copii

cămăși de creton colorat și de oxford,

cămăși militare albe și colorate

gulere, manșete etc.

cu prețuri originale de fabrică.

Depositul fabricii în Sibiu se află la:

Raphael Nuridsán,

Piața-mare Nr. 13.

Comande externe făcute prin rambursă postală se vor efectua prompt.

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu“

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[467] 84

„**Amicul Familiei.**“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 1 1/2—2 1/2 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, romane, suveniri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă nădărușe a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nădărușe a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„**Preotul român.**“ Revistă bisericească, școlastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/4—3 1/4 coale; și publică articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia multe de predice pe Dumineci, sărbători și diverse ocaziuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiuțiu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poezii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puile de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere învederită și aplețită de Dr. Grigoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II, câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Caprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, să arătăm pruncilor!“ și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele școalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm spriginii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru școalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărțică de rugăciuni și cântări bisericești — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărțică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Sănteii Vergure Maria a Născătoare de D-zeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot de-acolo se pot contrage împrumuturi în ori ce sume — pe lângă depunere de acții, scrisuri fonciare, obligațiuni de stat și alte scrisori de valoare.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.